

Beslutningsforslag nr. B 70. Fremsat den 12. april 2005 af Line Barfod (EL), Jørgen Arbo-Bæhr (EL), Majbrit Berlau (EL), Per Clausen (EL), Rune Lund (EL) og Frank Aaen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om børns ret

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2005 at oprette organisationen Børns Ret, som en udvidelse af Børnerådet.

Bemærkninger til forslaget

Hovedformålet med beslutningsforslaget er, at børns rettigheder bliver synliggjort i samfundet, og at der bliver skredet ind, når disse rettigheder krænkes.

Danmark har den 19. juli 1991 ratificeret FN's børnekonvention. FN's komité om barnets rettigheder har noteret sig, at Danmark tøver med at oprette en separat klagemulighed for børn, og komiteen anbefaler derfor, at Danmark i det mindste udvider Børnerådets mandat til at omfatte individuelle sager og klager fra børn.

Børns Ret er en organisation af uddannelsesmæssigt kompetente og empatiske voksne, der tager sig af børn, som får deres rettigheder krænket. Disse voksne børnetalsmænd tager sig af børn, der enten kontakter dem telefonisk eller fysisk kommer med deres problemer og klager.

Børns Ret er ubureaukratisk, uvildig og upolitisk. Børns Ret er organiseret under Børnerådet. Det betyder blandt andet, at de voksne straks kan hjælpe børnene. Børn skal ikke skrives op og vente på at få en tid. De skal opleve, at voksne tager dem alvorligt og handler øjeblikkelig. Det kunne eksempelvis være i sager, hvor børn selv eller pressen har gjort opmærksom på tilsyneladende helt urimelige forhold, hvor børn krænkes.

Erfaringer fra Norge viser, at de fleste sager, som børn henvender sig om, er sager, der vedrører stridigheder i familien. Nogle af disse sager kan klares med telefonisk eller lignende rådgivning, hvilket vi i Danmark har en positiv tradition for. Børns Vilkårs børnetelefon rådgiver årligt ca. 8.000 børn, unge og voksne om alt lige fra kærestesorger til omsorgssvigt, og det ligger lige for, at de to organisationer vil komme til at supplere hinanden.

Børnehjælpere i Børns Ret kan også tage sig af sager af mere principiel karakter og være opsøgende i forhold til børn, der krænkes. Der tænkes f.eks. på skoleelever, der igen og igen har gjort opmærksom på uhumske toiletter på deres skole. Dette fænomen er beskrevet i Børnerådets rapport »På sporet af 5. klasse«. Særlig vigtige er de situationer, hvor der bruges magtanvendelse, uden at loven om indberetningspligt

har været anvendt. Der tænkes her på forhold i folkeskolen og på diverse specialskoler.

Børns Ret er et supplement til det sædvanlige klagesystem og skal på ingen måde overtage dets funktioner. Men det er nødvendigt, at børns talsmænd får indsichtsret i offentlige akter og noter, selv sagt underlagt gældende regler om tavshedspligt og oplysningspligt.

Børns Ret skal således have videre beføjelser end en ombudsmandsinstitution, som er den organisation, man umiddelbart kan sammenligne den med.

Børns Ret skal således

- løse og forebygge konkrete konflikter mellem barn og samfund/system,
- følge lovgivningen og være en obligatorisk høringsinstans,
- foreslå foranstaltninger, der styrker børns retssikkerhed og
- påtale og føre kontrol med, om der informeres tilstrækkeligt om børns rettigheder.

Organisationer bakker op om forslaget

I forbindelse med Kristendemokraternes fremsættelse af beslutningsforslag nr. B 141 den 28. oktober 2004 udtalte daværende familie- og forbrugerminister Henriette Kjær, at hun fandt det vigtigt, »at børn har et sted at gå hen, når de føler sig forkert behandlet«.

På Børnerådets møde den 1. december 2004 udtalte rådets formand Klaus Wilmann sig om de ændringer, Børnerådet selv ønsker. Det handlede om,

- at Rådet fremover får lov til at hjælpe børn, der henvender sig med deres konkrete problemer, til den rette rådgivning eller myndighed,
- at Rådet får pligt til at vejlede borgere om børnerettigheder og børnekonventionen. Denne funktion kaldes »Børneinfo«,
- at tilgængeligheden til Rådet for børn og unge øges, og
- at Rådet får en større rolle at spille, når kommuner og andre skal implementere børnekonventionen og formulere børnepolitik for deres område.

I et foretræde for Folketingets Retsudvalg den 9. december 2004 noterede Enhedslistens sig Børnerådets formands ønsker.

Her tales om,

- at Børnerådet ønsker en styrkelse af rådets myndighed i forhold til overvågning af børn og unges rettigheder og vilkår, og
- at Børnerådet ikke mener, at der er behov for etablering af en ny institution.

I et større perspektiv sender Børnerådet løbende rapporter til FN's komité om barnets rettigheder som et led i den periodiske rapportering med hensyn til implementeringen af børnekonventionen i dansk ret og praksis. Børnerådet udtaler blandt andet:

»Alt for mange børn bliver ikke hørt i sager, der vedrører dem selv, stik imod hvad Børnekonventionens artikel 12 kræver. Det gælder især på skilsmisseområdet i forhold til afgørelser om forældremyndighed og samvær.

Både børn og voksne mangler viden om Børnekonventionen og børns rettigheder. F.eks. viser en undersøgelse i Børnerådets børnepanel, at kun en tredjedel af børnene har hørt om Børnekonventionen.

Selvom FN's Børnekomité i 2001 anbefalede en lettilgængelig og uafhængig klageinstans er dette endnu ikke sket.¹⁾

Både Norge og Sverige har en sådan lettilgængelig klageinstans og har positive erfaringer. Det kom tyde-

ligt frem på årsmødet i Børnerådet den 1. december 2004. I Sverige er der således ansat 25 personer i en børneombudsmandsfunktion.

Oprettelsen af Børns Ret organiseret under Børnerådet (uden at dette mister sine generelle politiske opgaver) vil være et vigtigt skridt i den rigtige retning.

Projektkoordinator i Red Barnet Dorrit Hermann hilser et politisk initiativ på området velkommen.

Dansk Ungdoms Fællesråd udtaler på et delegeretmøde, at de anerkender det arbejde, som Børnerådet udfører, og de siger videre: »Rådets viden om børn er enorm, men rådets kompetence er udelukkende at rådgive, og desuden kan rådet ikke blande sig i enkeltsager. På den baggrund finder vi det nødvendigt, at Børnerådets kompetence udvides.«

I en udtalelse fra Danske Skoleelevers formand, Theis Volstrup, hedder det bl.a.: »Det, Børnerådet måske skulle gøre, var at gøre en indsats for at udbrede børns og unges kendskab til og bevidsthed om FN's Børnekonvention ved at få skolerne til at arbejde med det.«

Økonomi

Børnerådets samlede budget sættes op til 10 mio. kroner, hvoraf de 5 mio. kroner skal bruges til Børns Ret.

¹⁾ Børnerådets hjemmeside: www.boerneraadet.dk

Skriftlig fremsættelse

Line Barfod (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om børns ret.
(Beslutningsforslag nr. B 70).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling. Forslagsstillerne er naturligvis indstillet på at aftale finansieringen med de partier, der måtte støtte forslaget.